

SAM TEN BROEK (18)

**RAAKTE BIJ EEN VAL OP DE TRAMPOLINE
VOOR HET LEVEN VERLAMD**

“Ik zal nooit nog kunnen lopen”

Op 26 september 2009 sloeg voor Sam Ten Broek het noodlot toe. Hij kreeg een zwaar ongeval. De 16-jarige knaap raakte voor het leven verlamd door een val bij het trampolinespringen. Hij kwam bij het inoefenen van een dubbele salto verkeerd terecht op de trampoline en brak zijn nek. Nu is Sam 18 en mag hij na anderhalf jaar revalidatie binnenkort naar huis. Zijn bovenarmen kan hij bewegen. Zo kan hij zijn elektrische rolstoel bedienen en met de verbouwingen die zijn ouders Rob en Inge thuis hebben gedaan, hoopt hij op een zelfstandig leven.

“Ik turnde al enkele jaren,” vertelt Sam, die op het Antwerpse Kiel woont. “En ik was een durver, maar dat er iets ernstigs kon gebeuren, daar stond ik niet bij stil. Ik oefende die dag een nieuwe sprong, een dubbele salto. Toen liep het verkeerd. Ik kwam op mijn hoofd terecht. Ik voelde en hoorde mijn nek kraken. Daar lag ik dan, bewegingsloos. Ik voelde mijn benen en mijn armen niet meer.”

Wist je onmiddellijk dat het ernstig was?

SAM TEN BROEK: Eigenlijk niet. Ik was wel eens vaker op mijn kop gevallen. Eens aangekomen op de intensive care zei ik tegen mijn ma: “Mijn benen doen niks meer. Ze zijn precies in een blok beton gegoten. En mijn armen, mijn schouders kan ik ook niet bewegen.” Ik kon alleen mijn hoofd nog draaien.

MOEDER INGE: Hij was helder van geest. Zijn hoofd was in orde. Het was nog steeds ‘onze’ Sam. Daar was ik ondanks alles blij om.

VADER ROB: Het heeft even geduurd vooraleer Sam doorhad dat zijn toestand zeer ernstig was. Zelfs gedurende de eerste week dat hij op de intensive care lag, dacht hij dat het allemaal nog wel goed zou komen.

SAM: Ik werd na het ongeval onmiddellijk naar het Middelheim gebracht en geoperieerd. De vierde en de vijfde wervel werden aan elkaar gezet.

INGE: Op zich was het geen moeilijke operatie maar toch verkeerde Sam enige tijd in levensgevaar. Dat hadden we eerst zelf niet door, dat Sam er zo erg aan toe was. Wel dat hij voor de rest van zijn leven verlamd zou blijven - daar waren Rob en ik ons meteen van bewust - maar niet dat we onze zoon ook dreigden te verliezen. Door de breuk kon Sam moeilijk ademen, dat was het grootste probleem. Hij werd anderhalve dag in een kunstmatige coma gehouden en een paar dagen later kreeg hij een buisje, rechtstreeks in zijn luchtpijp. Een tracheotomie. Hierdoor kon Sam niet meer praten. We communiceerden met een letterblad en gebaren.

SAM: Die eerste week was heel moeilijk: ik had hoge koorts en enorme keelpijn door de snee van de operatie en door het plaatje dat mijn wervels weer op hun plaats moest zetten, door de sonde die door mijn neus en keel naar mijn maag ging. Ik kon moeilijk slikken en eten dus

ik verzwakte ook. Toen voelde ik me echt gehandicapt. Maar ondanks alles probeerde ik te blijven lachen. Ik hield er de moed in.

En jouw ouders?

ROB: Ik was er helemaal ondersteboven van. (stil)

INGE: Ik heb Sam onmiddellijk de ernst van de situatie uitgelegd. Ik zei hem: “Sam, je hebt een gebroken nek.” En hij zei alleen maar: “Oei.” Ik kon alleen maar denken aan de verschillende keren dat ik hem had gewaarschuwd toen hij ging turnen: “Sam, wees voorzichtig. Breek je nek niet hé.”

SAM: Ik ben blij dat mijn ouders - en ook de dokters en de verplegers - onmiddellijk open kaart hebben gespeeld. Ik hou ervan als men de dingen zegt zoals ze zijn. Zoals ik toen was zou ik blijven, wist ik. Het had geen zin om in een hoekje te zitten kniezen. Maar het was niet makkelijk. Op 11 oktober mocht ik voor het eerst zonder machine ademen, rond die tijd startten ook de kinesitherapiebeurten. Twee maal per dag kreeg ik kine op bed. Drie dagen later kon ik voor het eerst rechtop zitten, er kwam ook iets meer beweging in mijn rechterarm maar mijn polsen en handen bleven volledig bewegingsloos. Net zoals mijn benen. Een test wees uit dat die definitief verloren waren. Dat was hard om te moeten horen. De confrontatie met alles wat ik niet meer kon, de hulpeloosheid, woog zwaar. Maar ik trok me op aan de positieve dingen. Omdat ademen zo vlot ging, en ik zeer zuivere longen had, kreeg ik een spreekcanule en zo had ik mijn stem terug. Tegen het einde van oktober ademde ik volledig zelfstandig, had ik geen extra zuurstof meer nodig. Daaruit putte ik moed. Op 2 november mocht ik naar de revalidatie. Ik was vastbesloten om hard te werken en keihard te vechten.

Een lange weg...

Een zeer lange weg. Ik heb een volledige dwarslaesie en zal dus de rest van mijn leven in een elektrische rolstoel moeten doorbrengen. In het Middelheim deelde ik de kamer met drie andere jongens. Toffe gasten, maar veel minder afhankelijk van andere mensen dan ikzelf. Dat maakte me soms moedeloos, boos en gefrustreerd. Zeker als ik twee maanden na het ongeval merkte dat ik geen vorderingen meer maakte. Mijn polsen bewogen niet, ook

mijn vingers bleven bewegingloos.

INGE: Maar Sam is blijven doorzetten. Ik bewonder zijn moed. Hij heeft wel eens een dip gehad, maar niet in die mate dat we dachten dat hij in een depressie zou geraken.

SAM: Als ik voelde dat ik geen vooruitgang maakte, dan had ik al eens zin om in bed te blijven liggen. Maar het echt niet meer zien zitten, dat heb ik nooit gehad. Het moet echter vooruit gaan bij me, ik mag niet het gevoel hebben dat ik alle dagen hetzelfde aan het doen ben. Hoe meer uitdagingen hoe liever.

ROB: Ook toen hij wist dat hij geen pols-en vingerbewegingen meer moest verwachten, hield hij toch de moed erin. Belangrijk voor Sam was dat hij met een spalk rond zijn pols de joystick van zijn elektrische rolstoel secuur kon bedienen en zo ook een computer.

INGE: In het Middelheim waren ze op een bepaald moment klaar met Sam. Maar wij hadden het gevoel dat er toch nog meer moest te doen zijn. We hoorden dat men in het Universitair Ziekenhuis van Gent op het vlak van handenchirurgie heel ver stond. Na acht maanden verhuisde Sam naar Gent.

SAM: De spieren van mijn linkerarm zouden nooit meer sterk genoeg worden. Een operatie waardoor mijn linkerpols zou kunnen bewegen was dus uitgesloten. De enige optie was de pols vast te zetten. Mijn rechterpols was wel sterk genoeg om te opereren en om opnieuw polsfunctie te voorzien. Twee maanden geleden heb ik die operatie ondergaan. Binnenkort mag ik oefeningen doen met weerstand. Mijn spieren zullen sterker worden.

ROB: Ondertussen hebben wij ons huis zo verbouwd dat Sam weer thuis kan wonen. We hebben voor hem een kamer met aangepaste badkamer bijgebouwd, een lift geïnstalleerd, deuropompen op de deuren gezet zodat ze automatisch open en dicht gaan, de inkomhal aangepast, noem maar op. Het is de bedoeling dat hij thuis zo weinig mogelijk hulp nodig heeft. In juni krijgt hij ook een hulphond.

Wanneer mag je naar huis, Sam?

In de weekends ben ik altijd naar huis blijven komen. Behalve tijdens de grote verbouwingen, dan logeerde ik bij mijn oma. De jongste maanden ben ik altijd thuis geweest. Van vrijdag- tot zondagavond. Met het busje dat mijn ouders hebben

aangeschaft word ik heen en weer gevoerd door een groep van 22 vrijwilligers. Vrienden van mijn ouders die voor me in de bres springen.

INGE: Dat is voor ons een hele hulp. We hebben nog drie kinderen hé. Sam is de oudste van vier. Hij is nu 18. Sven is 16, Stijn 10 en Sara 9.

SAM: Het is de bedoeling dat ik eind februari definitief weer thuis kom. Ik kijk er echt naar uit. Ik zit aan het einde van mijn revalidatie en wil nu weer thuis bij het gezin gaan horen.

Voelt het aan alsof je er niet bij hoort?

Als je hier enkel in de weekends bent, is het toch moeilijk om bij het dagelijkse leven van het gezin betrokken te geraken. En die weekends zijn zo snel voorbij! Er komen me dan ook altijd mensen bezoeken en dan vliegt de tijd. Ik heb echt heimwee tegenwoordig. Zondagavond ben ik

Ik heb geen vriendin, maar hoop wel om ooit een normaal gezinsleven te hebben

weer in het revalidatiecentrum maar op dinsdag verlang ik alweer naar thuis.

Zijn jullie door dit ongeval van Sam veranderd?

ROB: Enorm! We zijn allemaal ouder geworden. We hebben noodgedwongen een tijdsprong gemaakt.

SAM: Bij Sara zie ik dat echt heel hard. Die helpt me enorm. Terwijl ze dat als meisje van negen eigenlijk nog niet hoeft te doen. Ze moet vooral kind blijven.

Zijn jullie als ouders extra beschermend geworden tegenover jullie andere kinderen?

INGE: In het begin wel. Tot op het belachelijke af. Ze mochten niks meer. Drie weken heeft dat geduurd. We vroegen ons af of we ze nu met schrik moesten opzadelen voor de rest van hun leven. Het antwoord was: neen.

ROB: Onze andere drie kinderen turnen nog, maar trampolinespringen mogen ze niet meer doen. Oké, op school kan er tijdens de turnlessen ook wat gebeuren, en thuis kan je van een trapje vallen, maar trampolinespringen - ook al was het bij Sam brute pech - kan echt niet meer.

Doen mensen anders tegen je nu je in een rolstoel zit, Sam?

Omdat ik in een rolstoel zit, denken ze dat er ook iets mis is met mijn hoofd. (lacht) Mensen gaan soms over me heen babbelen, stellen mama de vragen die ze eigenlijk aan mij willen en moeten stellen. Daar krijg ik het van! Ik maak ze meteen duidelijk dat mijn hoofd perfect in orde is, dat ik heel helder ben. En als ik buitenkom staren mensen me aan, maar daar trek ik me niets van aan. Onlangs was ik nog in een shoppingcenter en hoorde ik mensen zich ergeren omdat ik veel plaats innam met mijn rolstoel. Ze doen maar, het is niet anders. Ik doe mijn best, maar het gaat allemaal wat trager.

ROB: Niet iedereen weet hoe met de situatie om te gaan. Dat is ook normaal. Toen ik eens bij Sam op bezoek ging, passeerde een man in een rolstoel. Hij liet een pak papier vallen. Ik wou dat oprapen, maar daar hielp ik hem niet mee. "Ik kan dat zelf wel," zei hij. Maar het is een reflex om onmiddellijk te willen helpen, maar doorgaans is het beter hen zoveel mogelijk zelf te laten doen. Dat

doen we met Sam ook.

SAM: Niemand hoeft medelijden met te hebben. Dat wil ik niet.

En hoe reageren je schoolkameraden?

Van school zie ik niemand meer. Ik weet niet waarom.

ROB: Sam volgde elektromechanica. Misschien hebben jongens in die richting het met emotionele zaken iets moeilijker? Het is niet eenvoudig om daar plots je vriend of klasgenoot verlamd te zien liggen. De keren dat ze Sam zijn komen bezoeken, zag ik die mannen echt vechten met hun gevoelens.

SAM: Sommige jongens zijn me een keer in het Middelheim komen bezoeken en een keer in Gent. En dan heb ik hen nog eens gezien op het feestje ter gelegenheid van ons afstuderen. Meer niet. Ik weet niet waarom. Het zullen toch zo geen goeie vrienden geweest zijn, zeker? Ik ben wel ontgoocheld in sommigen, ja. Ik had een vriend met wie ik ging skaten en feesten, maar die is sinds die fatale dag precies van de wereldbol verdwenen. Ik heb hem nog twee keer gezien. Op mijn verjaardagsfeestje heeft hij geen woord tegen me gezegd. Misschien weet hij niet hoe hij

De familie Ten Broek met dochter Sara (9), moeder Inge, vader Rob, Sam en de broers Sven (16) en Stijn (10).

met dit alles om moet gaan, maar nu hoeft het voor mij niet meer. Van de turnkring en van het Middelheim zie ik wel nog veel mensen. Daar heb ik echt vrienden aan over gehouden. Ik heb door het ongeval mijn echte vrienden leren kennen. In Gent heb ik ook kameraden gemaakt. Door de afstand Antwerpen - Gent zal ik die misschien niet zo vaak zien, maar Facebook is een handig instrument.

INGE: Sam heeft zijn echte vrienden leren kennen, maar wij hebben altijd op onze vrienden kunnen terugvallen. We krijgen veel steun, ook van mensen die we voorheen helemaal niet kenden. Die helpen ons ook om het financieel wat draaglijker te maken. We krijgen wel een deel terugbetaald van de ziekenkas en de Vlaamse Gemeenschap, maar toch zijn de kosten enorm. Gelukkig hebben vrienden, burens en familie vijf benefietacties gepland. Er staat in februari nog een fuif op het programma en een muziekkavond met onder anderen Paul Michiels, een theaterstuk en een smulavond. Met de opbrengst kunnen we het leven voor Sam een stuk gemakkelijker maken. Zijn rolstoel alleen al kost bijna 30.000 euro, en de verbouwingen

lopen ook in de tienduizenden euro's. We zijn iedereen zeer dankbaar.

SAM: Hoe kan ik in godsnaam al die mensen ooit bedanken? Daar lig ik 's nachts soms van wakker. Ik word er moedeloos van als ik daar aan denk. Ik heb het gevoel dat ik bij al die mensen in het krijt sta.

Hoop je dat je ooit nog zal kunnen lopen?

Misschien staat de wetenschap binnen twintig jaar zodanig ver dat men het nog voor mekaar krijgt, maar daar reken ik niet op. Ik kan rechtstaan in mijn rolstoel, met hulpmiddelen, dat wel, maar lopen? Zoals ik nu ben, zal ik moeten verder leven. Maar ook al heb ik een boel beperkingen, ik ben nog steeds Sam. Ik moet er het beste van maken. Mentaliteit is alles! Ik ben altijd positief, dat heb ik van mijn mama. In september wil ik gaan studeren. Ik wou altijd al autotechnologie verder studeren, maar dat gaat nu niet. Ik ga nu in Tilburg, op de school waar mijn vader les geeft, webdesign studeren. Ik ben goed met computers.

Heb je een vriendin?

Neen, maar ik hoop mettertijd wel op een normaal gezinsleven. Het is echter moeilijk om daar nu al uitspraken over te doen.

We zien wel hoe het loopt. Nou ja, loopt. Het zal op wieltjes zijn hé... (lacht)

Het siert je dat je ondanks alles toch nog grappjes maakt.

Wat moet ik anders doen? Je kan toch niet hele dagen zitten huilen. Dat wil ik niet. We moeten er allemaal samen doorheen.

INGE: Mijn man en ik kregen al heel wat tegenslagen te verwerken. Dat is lastig, frustrerend. Maar het heeft geen zin bij de pakken te blijven zitten. Rob heeft zijn frustratie in de verbouwingen gestoken. Hij heeft voor Sam iets concreets kunnen doen. Ik heb de werken gecoördineerd en geprobeerd in het gezin de rust te bewaren. We zijn er altijd voor elkaar geweest. De shock is voorbij maar het verwerken is nog lang niet gebeurd. Dat wordt nog een lange weg, misschien wel voor de rest van ons leven. We moeten dit ongeval, dit trauma, met ons allen blijven verwerken. Maar op die manier slaan we er ons wel door.

Tekst: Tom Botte

Meer informatie over de benefietavonden voor Sam Ten Broek:
www.samtenbroek.be